

Čo prinesie 19. ročník Envirofilmu?

„Medzinárodný festival ENVIROFILM chce dnešnému človeku pomôcť znova vidieť a počuť skrytý vesmír, skryté bohatstvo našej planéty, našej vlasti. Chce zaklopať na ľudské zmysly, aby priniesli do mozgu správy o zhoršujúcom sa stave nášho prostredia, o nebezpečenstvách, ktoré každým rokom narastajú.“

Slová spisovateľa Antona Hykischu výstižne vyjadrujú zmysel medzinárodného festivalu filmov, televíznych programov a videoprogramov o životnom prostredí Envirofilm. Od 3. do 8. júna 2013 sa bude konať v ôsmich mestách na Slovensku už jeho 19. ročník. Svojimi aktivitami festival podporuje celoeurópsku kampaň „Dobrá klíma pre svet, ktorý mám rád“, vyhlásenú komisárkou EÚ pre oblasť klímy Connie Hedegaard.

Srdce Slovenska – srdce Envirofilmu

Vyhlasovateľom a hlavným odborným garantom Envirofilmu je Ministerstvo životného prostredia SR, hlavným organizátorom Slovenská agentúra životného prostredia so sídlom v Banskej Bystrici. „Srdce“ Slovenska je aj „srdcom“ Envirofilmu a to nielen počas samotného konania festivalu, veď pripraví podujatie medzinárodného významu, akým sa festival stal za roky svojej histórie, si vyžaduje veľa úsilia. V Banskej Bystrici každoročne zasadá hodnotiacia komisia, ktorá zo všetkých filmov zaslaných do festivalu vyberie tie najhodnotnejšie, ktoré postupujú do súťažnej prehliadky. Tu sa koná slávnostné otvorenie festivalu, súťažné prehliadky filmov a ďalšie sprievodné aktivity. Filmy hodnotí medzinárodná porota zložená z odborníkov z viacerých krajín. V roku 2012 videla porota 179 filmov z 31 krajín sveta, medzi ktorými bola napr. aj Čína, Brazília, Libanon, prvýkrát sa festivalu zúčastnila Palestína. Do súťažnej prehliadky postúpilo 55 filmov z 18 krajín. Filmy hodnotí porota v štyroch hlavných kategóriách: Spravodajské a publicistické programy, magazíny a filmy, Dokumentárne filmy, Vzdelávacie a náučné videoprogramy a filmy, Voľná tvorba a filmy pre deti a mládež. Okrem kategórií sa bude udeľovať Hlavná cena festivalu, Cena najlepšiemu slovenskému dokumentu, Cena najlepšiemu filmu amatérskeho tvorca a festivaloví spoluorganizátori udelia ďalšie ceny za jednotlivé umelecké výkony.

Otvorený pre každého

Envirofilm nie je festival, ktorý sa odohráva za dverami zatvorenými pre verejnosť. Súťažných prehliadok vybraných filmov sa môže zúčastniť každý, kto sa zaujíma o životné prostredie a verejnosť túto možnosť každý rok aj využíva. Po Banskej Bystrici sa dejiskom festivalu postupne stali aj ďalšie mestá – Zvolen, Banská Štiavnica, Kremnica, Košice, Skalica, Poltár a Krupina. Všade tu sa deti, študenti aj dospelí prostredníctvom filmov zoznamujú s bohatstvom našej planéty, dozvedajú sa o aktuálnych problémoch v rozličných kútoch sveta a naplňa sa poslanie Envirofilmu.

Bohatý sprievodný program

Envirofilm – to nie sú len filmy. Jeho súčasťou je bohatý sprievodný program vo všetkých festivalových mestách. Seminára, výstavy, prednášky, besedy..., prehliadky nesúťažných filmov z archívu Rozhlasu a televízie Slovenska aj z archívu Slovenského filmového ústavu, ktorý tohto roku osláví svoje 50. výročie. Envirofilm je jeden z mála festivalov u nás, ktorý otvára dvere do archívov SFÚ a jeho filmy, tzv. zlatý poklad slovenskej kinematografie, majú možnosť každoročne vidieť aj naši festivaloví diváci. Pravidelne zaznamenávame aj účasť renomovaných zahraničných dokumentaristov, v programe sa objavujú aj celosvetové premiéry filmov venovaných problematike životného prostredia, vrátane investigatívnej audiovizuálnej publicistiky.

Charakterom rozmanité podujatia spája spoločný cieľ – vyburcovať v ľuďoch záujem o to, v akom prostredí žijú, presvedčiť ich, že každý dokáže prispieť svojou „troškou“ k ochrane životného prostredia, formovať environmentálne povedomie verejnosti. Tento rok budú sprievodné aktivity festivalu, v duchu nosnej témy „Dobrá klíma pre svet, ktorý mám rád“, zamerané na vzťah medzi budovaním mestského prostredia a kvalitou života jeho obyvateľov, na podporu nemotorovej dopravy, oddychových mestských zón, na recykláciu a využívanie druhotných surovín, na inovatívne technológie šetriace životné prostredie.

Zelený svet

S Envirofilmom je už 18 rokov spojená medzinárodná súťaž výtvarnej tvorivosti detí a mládeže s názvom ZELENÝ SVET. Je to svojím rozsahom najväčšie sprievodné podujatie festivalu, do ktorého sa zapájajú materské, základné, stredné školy ako aj základné umelecké školy na Slovensku a v zahraničí. Témou „Moje predstavy o svete, ktorý mám rád“ ZELENÝ SVET 2013 nadväzuje na ústrednú tému festivalu. Súťaž sa realizuje v spolupráci so Zastúpením Európskej komisie na Slovensku a pod patronátom Slovenskej komisie pre UNESCO a Európskej environmentálnej agentúry. Cieľom 18. ročníka tejto medzinárodnej súťaže je viesť žiakov rôznych vekových kategórií k zamysleniu sa nad kvalitou životného prostredia, v ktorom žijú, v ktorom by chceli žiť a k následnému výtvarnému stvárneniu

Odovzdávanie hlavnej ceny ENVIROFILM-u ministrom životného prostredia SR

Slávnostné vyhodnotenie výtvarnej súťaže Zelený svet. Maskot festivalu – Tatko príroda tu nemohol chýbať

Bociary z plastových fľaš a hniezdo pre ne z tetrapakových obalov, ktoré nazbierali žiaci základných škôl. Pokus o zápis do Slovenskej knihy rekordov v ich zbere bol úspešný

svojich názorov. Výstava výtvarných prác a slávnostné vyhlásenie výsledkov výtvarnej súťaže bude aj tento rok obohatením festivalu v Banskej Bystrici.

Čo čaká návštevníkov Envirofilmu?

V „srdci“ Envirofilmu – v Banskej Bystrici pripravila Slovenská agentúra životného prostredia v spolupráci s partnermi bohatú paletu podujatí, z ktorých si vyberie určite každý bez ohľadu na vek. Odborníkom sú určené konferencie Krajina – Človek – kultúra, Správne osvetľovanie a životné prostredie, Tvorba mestského životného prostredia vo vzťahu ku kvalite života jeho obyvateľov. Súčasťou festivalu sú tradičné besedy s významnými tvorcami dokumentárnych filmov. Pripravujú sa panelové diskusie s odborníkmi na tému zmeny klímy a ochrany ovzdušia, ako aj o dôležitosti športu v čistom prostredí pre zdravie mladej generácie. Deti sú veková kategória, ktorých povedomie treba predovšetkým formovať. Špeciálne pre ne sú určené environ-

mentálne orientované súťaže, hry, kvízy. Organizátori Envirofilmu nezabúdajú ani na deti, ktoré sú kvôli závažným ochoreniam dlhodobo hospitalizované. S maskotom festivalu a vzácnymi hosťami ich pôjdu, podobne ako po iné roky, rozveseliť do Rooseveltovej nemocnice.

Dve desaťročia prvých lokalít svetového kultúrneho dedičstva na Slovensku

V znamení tejto témy sa ponese tohtoročný Envirofilm v Banskej Štiavnici. Premietanie súťažných filmov a premietanie filmov s tematikou ochrany kultúrneho dedičstva budú dopĺňať aktivity v priestoroch Slovenského banského múzea. Galéria Jozefa Kollára ponúka komentovanú prehliadku s prezentáciou Obrazy banickej krajiny, posterovú prezentáciu Banská Štiavnica – mesto kultúrneho dedičstva. Vo výstavných priestoroch v Bergerichte bude výstava Tajomstvo banického kladiva a železka, ktorá sumarizuje banskú činnosť prostredníctvom jej symbolu – prekříženého kladiva a železka. Múzeum ponúkne už tradičné festivalové podujatia – remeselné tvorivé dielne z odpadových materiálov, praveké jaskynné maľovanie v štólni Michal, výstavu s environmentálnou tematikou My sa nevieme sťažovať nahlas, tradíciou sa tiež stala výsadba zelene v priestoroch Slovenského banského múzea.

V meste pod Pustým hradom

Vo Zvolene sa súťažné filmy premietajú už tradične v aule Technickej univerzity. Počas festivalu bude prezentovať svoju činnosť a realizovať environmentálne aktivity Správa CHKO Poľana v spolupráci s ďalšími organizačnými jednotkami ŠOP SR. Spoločne s mestom Zvolen pripravujú pre deti a mládež prírodovednú súťaž Poznaj a chráň. Tímy žiakov základných škôl budú súťažiť v atraktívnom prírodnom prostredí, účasť na súťaži ich obohatí o nové poznatky o prírode. Chýbať nebudú zaujímavé disciplíny, ekohry a zážitková pedagogika. Nielen pre deti a mládež je určená beseda s členom Stráže prírody – zaujímavé rozprávanie ochranára o praktickej ochrane prírody. Pre záujemcov umeleckého stvárnenia pripravili študenti Súkromnej strednej umeleckej školy vo Zvolene výstavu fotografií a 3D umeleckých artefaktov, ktoré zaujímavosť stvárňujú tohtoročnú nosnú tému festivalu.

Druhýkrát dejiskom festivalu

Ide o metropolu východného Slovenska, ktorá sa po minuloročnej premiére stane opäť dejiskom festivalu. Sprievodné akcie pre deti a mládež sa budú realizovať v spolupráci s partnermi mesta Košice pred budovou Magistrátu mesta Košice a taktiež vo vestibule magistrátu. O živú výzdobu stromčekmi, rastlinami, palmami a konármi rôznych druhov stromov, ako aj hmyzom, straškami a pakobylkami sa postará Správa mestskej zelene, Mestské lesy, Botanická záhrada a ZOO. Organizátori sa rozhodli nadviazať na minuloročné osvedčené náučno-populárne programy, prezentácie, prednášky, hry a besedy. Vzhľadom na nosnú tému „Dobrá klíma pre svet, ktorý mám rád“, zapojí mesto Košice do aktivít aj Dopravný podnik mesta Košíc a odprezentujú sa dopravné prostriedky, ktoré nezanechávajú uhlíkovú stopu. Do festivalového diania sa v Košiciach opäť zapojí aj penzión Dália, ktorý pripravuje prehliadku filmov pre svojich hostí a návštevníkov, čím sa darí zapájať do environmentálnej osvetu aj ďalšiu cieľovú skupinu, a to turistov a návštevníkov mesta Košice. Prvýkrát o takúto prehliadku filmov prejavili záujem aj majitelia čajovne v Hriňovej. Táto skutočnosť nás nesmierne teší a obohacuje organizátorov o nové poznatky – verejnosť na Slovensku má zvyšujúci záujem o kvalitné dokumenty z celého sveta, ktoré sa zaoberajú problémami životného prostredia našej modrej planéty, jej prírodným a kultúrnym dedičstvom.

Štafetový beh zdravia

Toťo podujatie otvorí Envirofilm 2013 v Krupine. Keďže ide o jeho 19. ročník, bežať sa bude na trati dlhej 19 km, vedúcej ulicami mesta Krupina, a behu sa zúčastnia zástupcovia 19 firiem, organizácií a škôl. Počas festivalu žiaci dvoch základných škôl vysadia v centre mesta z trvaliek logo festivalu. Súbežne sa budú vysádzať trvalky a sadenice stromčekov na viacerých miestach ako príspevok ku krajšiemu a zdravšiemu životnému prostrediu. Žiaci základných a materských škôl sa zúčastnia výtvarnej súťaže na ústrednú tému festivalu, ktorá bude pre nich vyhlásená v máji 2013 a vyhodnotená na otvorení festivalu. Ďalším podujatím bude turisticko-náučná vychádzka krásami okolitej prírody pod vedením predsedu turistického oddielu v Krupine.

V centre pozornosti deti a mládež

Táto charakteristika vystihuje podujatia, ktoré počas Envirofilmu pripravili mestá Skalica a Poltár. Okrem premietania súťažných aj nesúťažných filmov sú to besedy, napríklad v Skalici beseda o tajoch Afriky so skalickým cestovateľom. V tomto meste dostanú deti príležitosť zúčastniť sa súťaže v maľovaní na elektrospotrebiči aj súťaže o najvydarenejší ekoplagát. V Poltári sa školy môžu počas trvania festivalu zapojiť napr. do skrášľovania okolia, získať nové informácie o recyklácii a využívaní odpadu, zúčastniť sa workshopu Plast v iných rozmeroch alebo výstavu fotografií na tému Klíma, energia, zodpovednosť. Kto chce skutočne niečo urobiť pre svoje zdravie, pre toťo je pripravené podujatie Na bicykli pre zdravší život.

Na bicykli pre zdravší život v mestách

Toťo motto predfestivalovej aktivity Slovenského olympijského výboru, Slovenskej agentúry životného prostredia, Občianskej cykloiniciatívy Banská Bystrica a spoluorganizátorov v jednotlivých mestách. V sobotu 1. júna sa všetci nadšenci toťto športu a fanúšikovia udrža-

teľnej mestskej mobility zhromaždia na námestiach festivalových miest a spoločne sa pripoja k európskym samosprávam, aktivizujúcich sa v podpore presadzovania nemotorovej dopravy, tzv. mobilite. Vytvárajme si spoločne zdravé životné prostredie aj cez športové aktivity a odvahu pri presadzovaní trvalej mobility.

Pozvánka na záver

Envirofilm, to sú filmy, výstavy, besedy, konferencie, mnohé kultúrne a odborné podujatia, ale predovšetkým sú to ľudia. Ľudia, vďaka ktorým tento jedinečný sviatok filmu vznikol a vďaka ktorým sa už tento devätnásty ročník stáva skutočnosťou. Je to stretnutie filmárov, umelcov, ekologov, environmentalistov, novinárov, hostí z rôznych kútov sveta, študentov, jednoducho všetkých, pre ktorých sa Envirofilm stal súčasťou života, práce, tvorby aj oddychu. A sú to hlavne ľudia – diváci, návštevníci a obyvatelia jednotlivých miest, pre ktorých sú tieto filmové lahôdky a sprievodné podujatia pripravené a to priamo v týždni, keď si celý svet pripomína Svetový deň životného prostredia. Srdečne vás všetkých pozývam.

Ing. Dagmar Rajčanová

generálna riaditeľka Slovenskej agentúry životného prostredia

manažérka Envirofilmu

Výstava výtvarných prác súťaže Zelený svet

Bohatý program je vždy pripravený pre deti rôznych vekových kategórií

Vo všetkých festivalových mestách prebieha premietanie súťažných filmov

Foto: Stanislav Hupjan